

Magnetogram ni avtoriziran!

MAGNETOGRAM
IZJAVE PREDSEDNIKA VLADE RS JANEZA JANŠE NA SKUPNI
NOVINARSKI KONFERENCI Z GENERALNIM SEKRETARJEM ZDRUŽENIH NARODOV
BAN KI-MOONOM

Ljubljana, 20. julij 2012

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Lep pozdrav vsem skupaj. V Sloveniji smo počaščeni, da danes na drugem obisku, odkar je na tej funkcij, gostimo generalnega sekretarja Združenih narodov, gospoda Ban Ki-moona. V tem svojstvu sva se prvič srečala v začetku leta 2008, ko je Slovenija prevzela predsedovanje Evropski uniji in ko smo tudi velik del pogovora, tako kot tudi danes, posvetili situaciji in stabilnosti ter naporom za mir v sami regiji. Današnji obisk gospoda generalnega sekretarja sovпада tudi z 20. obletnico, odkar je Slovenija članica Organizacije Združenih narodov. V tem času smo si prizadevali, da bi bili kredibilen partner, tudi pri izvozu miru in stabilnosti in mislim, da je Slovenija v tem času s svojimi naporji in svojimi udeleženci v mirovni organizacijah in drugih aktivnostih v organizaciji Združenih narodov to kredibilnost tudi dokazala.

To, kar se danes dogaja v globalnem svetu, ki se vse bolj globalizira in so stvari in dogodki prepleteni med seboj in medsebojno odvisni, dodatno utrjujejo potrebo po organizaciji Združenih narodov, ki je globalna v svojem pokrivanju in aktivnostih in tudi učinkovita. Vrednote, ki jih Organizacija združenih narodov širi, same po sebi spreminjajo svet na bolje. Prizadevanja za mir, stabilnost, za demokracijo, za spoštovanje človekovih pravic, so vrednote, ki brez tega, da bi za njimi stali tudi inštrumenti institucij, že sami po sebi delujejo, je pa to delovanje toliko bolj učinkovito, kolikor so zadaj učinkovite institucije. Organizacija Združenih narodov v današnjem svetu predstavlja ključni dejavnik miru in stabilnosti v svetu. Slovenija je zavezana tem ciljem.

Zavzemamo se tudi za nekatere reformne korake, o katerih smo tudi govorili na današnjem srečanju. Veseli smo in hvaležni gospodu generalnemu sekretarju, da je predstavil nekatere od teh korakov, ki jih Slovenija podpira, njihov namen pa je povečati transparentnost in učinkovitost organizacije Združenih narodov.

Veliko časa smo namenili razmeram v regiji. Gospod generalni sekretar bo obiskal tudi številne druge države v regiji in na Zahodnem Balkanu. Strinjamo se, da je potrebno zmanjšati odvisnost nekaterih držav v tej regiji od mednarodne skupnosti, pospešiti procese integracije držav v tej regiji v evroatlantske integracije in narediti vse, da bi se kadarkoli v prihodnosti sploh pojavila nevarnost, da bi se ponovili dogodki, kot je bil tisti v Srebrenici, ali podobni dogodki po drugi svetovni vojni v marsikateri državi iz te regije. Hvaležni smo gospodu generalnemu sekretarju, da bo tekom tega obiska obiskal tudi Srebrenico. Gre za pomembno simbolno dejanje, ki kliče tudi po nekaterih dodatnih naporih pri prilagoditvi relevantnega mednarodnega prava.

Slovenija bo v prihodnje sodelovala pri naporih, da se dopolni Konvencija o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida. Tukaj je zagotovo tudi po pravni plati potrebno krepiti inštrumente, ki jih ima organizacija Združenih narodov ali druge globalne institucije, ki izvirajo iz avtoritete Združenih narodov, pri tem, da se že preventivno deluje, da se prepreči takšne drastične kršitve človekovih pravic. Govorili smo tudi o situaciji v Siriji. Kot veste, Slovenija podpira načrt posebnega odposlanca generalnega sekretarja Združenih narodov Kofija Annana in obsoja množične kršitve človekovih pravic v Siriji in napade na civilno prebivalstvo, ki se žal stopnjujejo. Slovenija obžaluje blokado v Varnostnem svetu Organizacije Združenih narodov, s katero se je ponovno preprečilo, da bi organizacija Združenih narodov lahko uporabila inštrumente, ki jih ima, zato, da se ta konflikt čim prej zaustavi.

Seznani smo gospoda generalnega sekretarja tudi z nekaterimi drugimi aktivnostmi, ki jih Slovenija vodi in so v skladu s cilji organizacije Združenih narodov. Kot veste je v Sloveniji sedež Evro-mediteranske univerze, ki si prizadeva za promocijo zaveznitva, civilizacij, za dialog med Vzhodom in Zahodom v tej regiji in v te napore bomo dodatno investirali nekatere aktivnosti v prihodnje. Generalnega sekretarja Združenih narodov smo seznanili, da bo Slovenija tudi v prihodnje aktivno sodelovala v mirovni operaciji Združenih narodov, tudi v tistih aktivnostih oziroma operacijah, ki potekajo pod okriljem resolucij Organizacije Združenih narodov, ki jim dajejo legitimnost in trenutno v ožjih mirovni operacijah Združenih narodov, trenutno sodeluje 18 pripadnikov Slovenske vojske, in sicer v Libanonu, Golanski planoti in eden v Siriji.

Generalni sekretar Ban Ki-moon je letos začel svoj drugi petletni mandat. Soglasje, ki je bilo doseženo o tem, da se gospodu generalnemu sekretarju podeli tudi ta drugi mandat pri opravljanju zagotovo najodgovornejše in najtežje funkcije na svetu, izkazuje zadovoljstvu članic organizacije Združenih narodov z njegovim delom v prvem mandatu. V tem času je organizacija Združenih narodov dosegla pomembne premike in uspehe. Zaradi korakov, ki jih je osebno uvedel gospod Ban Ki-moon je pridobila na ugledu v svetu in predvsem na realni moči, kar se je pokazalo pri nekaterih zelo učinkovitih aktivnostih, ko je šlo bodisi za preprečitev konfliktov v svetu bodisi pri uspešni intervenciji za zaustavitev konfliktov, še posebej tistih, kjer so bile množično kršene človekove pravice.

Še enkrat, spoštovani gospod generalni sekretar, veseli smo vašega današnjega obiska, plodnih pogovorov, ki smo jih imeli in tudi naših zavez za sodelovanje v bodočnosti.

DEJAN ŠTAMFELJ (TV SLOVENIJA): Dober dan, vprašanje obema. Kako vidite vlogo Slovenije na Zahodnem Balkanu? Ali sta govorila morda o naslednjih korakih, ki bi jih morala Slovenija narediti?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Slovenija ima v državah Zahodnega Balkana, predvsem na Kosovu in Bosni in Hercegovini, skoraj 400 pripadnikov v operacijah, kjer zagotavljajo mir in stabilnost. Poleg tega na desetine slovenskih uradnikov, ljudi z izkušnjami iz slovenske administracije svetuje vladam držav Zahodnega Balkana na poti v evroatlantske integracije. Če govorimo o prioriteti posamičnih korakov, sta ravno evro-atlantski integraciji tisti okvir, ki zagotavljata najhitrejšo doseganje teh ciljev.

Slovenija je nabrala bogate izkušnje pred leti, ko se je sama pogajala za članstvo v Natu in EU, in to znanje delimo z našimi prijatelji v regiji. V prihodnje, ko bodo države Zahodnega Balkana postale članice Evropske unije, smo pripravljene pomagati in deliti znanje z njimi, tudi ko gre za izpolnjevanje pogojev za vstop v Schengensko območje, izpolnjevanje pogojev za vstop v evropsko monetarno unijo oziroma prevzem skupne evropske valute. Kar sem naštel pomeni, da ta pot ni tako kratka. Glede na izkušnje in korake, ki jih je Slovenija že naredila in na znanje, ki ga ima akumulirano, mislimo, da je delitev tega znanja in te pomoči tisto, kar tem državam najbolj pomaga, in kar je lahko hkrati tudi največji prispevek za mir in stabilnost v regiji.

MIHA DROZG (POP TV): Mene pa zanima, kako vidita vlogo Združenih narodov v prihodnje? Kako bi lahko organizacija postala učinkovitejša, da se preprečijo takšni krvavi dogodki iz preteklosti, na primer Srebrenica in sedaj dogajanje v Siriji?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kot sem dejal že prej, se je učinkovitost organizacije Združenih narodov v mandatu gospoda Ban Ki-moona povečala, za kar je mnogo praktičnih dokazov. Prihodnjo večjo učinkovitost, pa je po mojem mnenju, možno doseči predvsem v dveh smereh. Prvič z okrepitevijo pravne oziroma legalne osnove za akcije organizacije Združenih narodov. Tu mislim na že omenjeno Konvencijo za preprečitev in kaznovanje za preprečitev genocida, za okvir, ki nastaja v smislu odgovornosti za zaščito, kadar so drastično kršene človekove pravice in na še nekatere druge okvirje, ki so relativno ohlapni, a kljub temu nekateri dajejo rezultate, mislim na mediacijski proces, ki ga organizacija Združenih narodov pelje na različnih koncih sveta, ponekod zelo uspešno.

Okrepitev legalne osnove za neposredno akcijo Združenih narodov zmanjšuje ta tveganja, ki zdaj nastajajo, ko so reakcije tudi v nujnih primerih, kot je Sirija, praktično popolnoma odvisne od *ad hoc* resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov in lahko to pripelje do zamud. Torej krepitev te pravne osnove za takojšnje ukrepanje brez čakanja v vseh primerih na resolucije, je ena od smeri, v kateri bo treba v prihodnje delati in generalni sekretar je sprožil vrsto iniciativ v tej smeri, ki prihajajo tudi iz drugih smeri.

Druga smer možnega povečanja učinkovitosti organizacije Združenih narodov pa je krepitev regionalnih institucij in zvez, ki morajo prevzemati za svojo regijo oziroma območje še večjo odgovornost.

Omenili ste Srebrenico. Ta genocid je prej kot odgovornost Združenih narodov, odgovornost Evropske unije. To se je zgodilo na evropskem dvorišču, države Evropske unije takrat niso bile enotne glede ukrepanja. V kolikor bi bilo tam več soglasja, manj posamičnih interesov, več zavedanja resnosti situacije, se ta genocid v Srebrenici ne bi zgodil. Prva odgovornost za to je na nas, Evropejcih, in šele potem na Združenih narodih.

Od takrat se je situacija v Evropi popravila. Evropska unija je kasneje reagirala preventivno in preprečila podobne eskalacije na regiji Zahodnega Balkana. Uspešno je bilo posredovanje v Makedoniji, uspešno je bilo posredovanje v veliki meri na Kosovu, tako da, kar se tiče Evropske unije, smo tukaj od Srebrenice naprej lahko spremljali korake, ki so vodili k napredku. So tudi druge regije, kjer se te institucije šibke, ampak tudi tukaj gredo koraki v pravo smer. Evropska unija – in tudi o tem smo govorili, GS je sam to omenjal - pomaga Afriški uniji pri vzdrževanju njihovih mirovniških sil. Včasih je tudi politično problematično sodelovanje v mirovniških silah s strani nekaterih držav v posamičnih regijah, zato je ta domicil, da se kolikor je možno te konflikte rešuje znotraj teh regionalnih asociacij z mandatom organizacije Združenih narodov korak k večji učinkovitosti. Kar dela Evropska unija pri pomoči Afriški uniji in financiranju njihovih mirovniških operacij, je korak v pravi smeri, ki povečuje učinkovitost teh preventivnih in mirovniških operacij Združenih narodov in na tem pozitivnem primeru je treba graditi te napore za povečanje učinkovitosti tudi v prihodnje.